

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

1 Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ì nù Jesucristu xì nù ana nì dãnátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdì nù nèhivì nì níhì' chuun ma. Còò, màdì nèhivì ùún nduú ana nì sàha xì-ñà.

²Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnàhà xì yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácá cahvi xì-yá.

³Nì cùcúmì cuáhà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te nì cúndóò cueé-nsiá quida-ya. ⁴Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xihì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá càcu-nda nù nsidaa ñà-có-íá viì iá ñuhivì yohó, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Yua-nda Dios coo, ⁵ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

**Còò cá inga palabra ì
cunchicùn-ndà, te càcu-nda,
cuisí-ní palabra ì xí Jesús**

⁶Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquì' ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana nì cana xì-nda sàhà gracia xì-ya. Vàchi inga palabra sànhícùn-nsia vichi. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷doco còò, mà sàà ndudava xì ñà-ndùú palabra vaha

ndisa xì mii-yá. (Cunaha-nsiá, nàhà xìcà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-ndùú razón ndiaha xí Cristu.

⁸Doco nú có-ndùdává palabra xì-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchìmà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsì vichi xì ñà-primeru, dandu ni sàà stná-nsì ndañuhu-nsì chicá vaha.

⁹Tucutu cachí' xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui ni cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu iá, te có-nduá palabra nì xinindisá-nsiá daa, pues ni sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vaha.

¹⁰Ducán cachí', doco màdì sàhà-ñá cuní' ndòò vahi xì nèhivì ñuhivì nduá. Còò. Dios nduú ana cuní' cudìi inì-xì sàhí, vàchi nú nèhivì-ní, dandísá mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchì nù Cristu.

**Nansa nì nihì Pablo chuun
ì nù Jesucristu**

¹¹Cunaha-nsiá, màdì nèhivì ùún nì náchúhún tnahá xì palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá),

ñánì. ¹²Màdì nèhivì ñuhiví yohó nì nácánì xí palabra mà xí'. Cónì dàcuàhíà nùù nèhivì ùún. Còó, divi Jesucristu nduú ana nì dàtnùú xì sàxínítnùnì' sàhá mà.

¹³Mii-nsiá, sà-ináhá-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicuìn religión xi nècuàchì raza-nsì Judea, yáha ga nisa quida quini xì nèhivì natácá cahvi xi Dios, vèchi nisa cunì dandáñúhí nsidaa nècuàchì mà nì cùí. ¹⁴Te yàchì nì quee stná cuàhà fama xi nùù nèhivì religión xi-nsi, te menos nì ndòò nsidaa nècuàchì dava ga nùí, vèchi chicá ndee nì sanchicuìn estilu xi xii-nsí. ¹⁵Doco Dios, sàhá ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na tãñàha ga tùnuí' ñuhiví, ñàyùcàndùá nì quida-ya gracia sàhí, te nì cana-ya yùhù, vèchi ducán nì chitnùnì ini-yà ¹⁶⁻¹⁷ñà-cuninùí Dèhemani-yá, dandu después (cùhìn cacanui) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemani-yá. Daaní, na ní nsihi nì xinì mii-yá, dandu yàchì nì sàhìn ladu Arabia. Cónì sàhìn ndatnuhí xì nèhivì ñuhiví yohó, ni cónì sàhàn stnàì ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nìhì-né chuun ìì xí-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia nì sàhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸Daaní, nì yàha ùnì cuàà, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìè sàhùn quivì nì sacutnahí xì nècuàchì mà. ¹⁹Doco nècuàchì xínduu apóstol dava ga, còó, cónì xínì'-nè, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xinì. ²⁰Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí

nùù-nsiá yohó, ñà-ndàcuìsì nduá, vèchi ináhá Dios.

²¹Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnàì ladu Cilicia. ²²Doco nèhivì cahvi xi Cristu ndoó ladu Judea, cónì sàà-nè cunitnàhá-né xí', ²³cuisì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cunì dandáñúhí nècuàchì mà sàhá-ñá xiníndísà-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnàì cachitnùhi xì nèhivì nansa cunindísá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchì mà sàhí, ²⁴te cuàhà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

Ñà-nduá nì cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

2 Daaní, nì yàha ùxin cùmì cuàà, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnàì xì Bernabé, te ndacá stnàì Tito. ²Vèchi nì dàtnùú Dios ini anímè ñà-ìcúmì cùhìn, ñàyùcàndùá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúí nùù-né nansa ndisa iá palabra ìì cachitnùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì quide sàhá màsà ndóó uun nsidaa chuun cuàhìn quide, ni màsà ndóó uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³Doco còó, cónì càchì-nè (iá ñà-quidámáni gá). Ni cónì càchì stná-nè icúmì màcùtuu stná seña xi Dios ìcà compañerui Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴Ñà-ndàà nduá, yucán nì sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì

tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsí nì sanduu-ne, có-ndúú ndisa-ne nèhivì xí Yua-nda Dios, vèchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchìcùn gà-ndà ley xi mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne.

⁵Doco nsiùhù, còó, ni-iyuhu cóni cándísá-nsí palabra xi-ne, vèchi cuní-nsí ñà-iin-ni cucumi ñi-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶(Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachí chicá idónuu. Doco nùu yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á cóó, vèchi iin-ni indéhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dàndàcú nècuàchì mà nùí ñà-dami ñà-ndúá quidé. ⁷Còó, vèchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanui mahì nèhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ì); doco Pedro, còó, cuisì nèhivì raza-nsì Judea cachitnùhu xi-né palabra mà. ⁸Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí ndúu-nsì. Mahì nèhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ì xí-yá, te yùhù, mahì nèhivì inga raza xicánúú, doco iin-ni chindéé-yá ndúu-nsì.

⁹Ñàyùcàndùá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ì sàni nìhítáhvì. Te sàhámà nì tnii ndahà tñàhá-né xí, xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisìá nùu nèhivì inga

raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰Cuisì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindee-nsí nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcàndùá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacání inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní ìa-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchì mà iin conseju

¹¹Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indehè váhi nùu-né, te nì chinahí-nè, vèchi cóni quidá víi-né yucán. ¹²Vèchi na táñàha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsì vèxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sáni caquesaa nècuàchì inga mà, dandu nì naxicocuíin ini-nè, cóni xìxí gá-nè xì nècuàchì inga raza mà, vèchi yúhí-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsì Judea. ¹³Dandu después, nsidaa gà stná nècuàchì raza-nsì ndoó yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vèchi nì quecuacán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴Doco yùhù, na ní xini có-xíquida víi-né nacua cachí palabra ndàcuisì xí razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te iníni nsidaa nèhivì yucán; nì cachì: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-ndà Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-nì nahi nèhivì inga ñuu), có-chívàha gà-ní estilu xi raza-ndà, vèchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcàndùá, ùndù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní

ñà-fuerza chivàha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-ndà?" (nì cachì xì-né).

Nansa icúmí nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵Nsiùhù nècuàchì raza Judea, có-ndùú-nsí nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsí).

¹⁶Doco ináhá vâha-nsi còò ni-iin ndee vâha nùù Dios sàhà-ñá chivàha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisì-ní nú ni cúníhnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcàndùá, divi ñà-jaèn nduá quidá-nsí, vâchi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùù-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana ma, vâchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vâha-ne nùù-yá. ¹⁷Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchì raza Judea ndee vâha-nsi nùù (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yùcán queá ñà-ndùú stná-nsí nèhivì cuàchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuàchi nduú stná-nsí, dandu éa sàhà ñá-nchìcùn-nsí Cristu nduájàn? Còó, ni loho có-ndùá ducán. ¹⁸Doco nú iladú sàni nacoo canúú-ndá inàha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndáñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, nì sàì nì quide cuenta na ian sàni xihì nì quidamà; doco vâchi sàni natiacu stnáì, te sà-itiácùì nùù Dios. ²⁰Vâchi quidé cuenta

na ian nì cutnahí xì Dèhemani-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchica cruz. Doco vâchi, sà-itiácùì, vâchi inì anímè itiácú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié, te iá iquicúnùì, doco cuisì sàhà ñà-nìhnú vâha inì mii-yá, ñàyùcàndùá itiácùì vâchi. Cahví xì-yá, vâchi cuú íní-yá sàhí, te nì sàha-ya nì xihì-yà sàhí. ²¹Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, mà vâha nacoo-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùù-yá nì cùì, vâchi nú ducán, dandu uun-ni nduá nì xihì Cristu.

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùù Dios, màdi sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

3 iNdahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vâchi có-nìhnú víi gá inì-nsia vâchi. ¿Índù chuun nì sàha-nsia nì dandàhvì nèhivì mii-nsiá, te vâchi có-nchìcùn gá-nsià palabra ndàcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa nì xihì-yà nchica cruz? ²Pues vâchi cuní cachi-nsiá xì: ¿ndíà nduá nì quida-nsia, te nì nìhì-nsiá Espíritu ìì xí Dios? ¿A ní chivàha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ìì, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcàndùá nì nìhì-nsiá Espíritu ìì. ³Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ináhá-nsià) ñà-divi Espíritu ìì nduú ana nì chindee xì-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vâchi éa tuxí inì-nsia ñà-micuísi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà

Jesús), te ÷a icúmí ndòo uun stná nsidaámà? Cahnú gà Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵Daaní, jaàn iá stná iin ana dānīhītāhvī xī-nsiá ñà-chindee Espírītu Ìi mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ÷a sàhà ñà-nchícùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuiisì sàhà ñà-xiníndísâ-né mii-yá.

⁶Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-né Dios, te ñà-yùcān nì ndee vāha-ne nù-yá. ⁷Sàhà ñà-jaàn vātūni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-ìcúmí xī fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xīnduu stná-nè. ⁸Vàchi nù tutu ìi nì tiaa sàhana nì cachitnūhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vāha-ne nù-yá sàhà cuiisì-ñā xiníndísâ-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui nì cúndúú-né. Ñàyùcāndùá, nì cachitnūhu-ya xī Abraham iin ñà-vāha, cachí-yà: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nīhītāhvī-né cuàhà gà ñà-ndiaha ìi”. ⁹Ñàyùcāndùá, vātūni cundaà ini-ndà, nú xiníndísâ stná-ndàyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisá-né mii-yá. ¹⁰Doco nú cuiisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nù ley sàhana, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nīhī-ndà castigu cachí ley mà, vāchi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tāvī chīhán-né”, cachá. ¹¹Sàhámà nāhà claru, mà sàà iin nèhivì ndee vāha-ne nù Dios sàhà-ñā nchícùn-nè ley mà, vāchi cachí stná tutu ìi mà: “Nèhivì xiníndísâ-xí-yā, te ndeé vāha-ne nù-yá, divi cucumi xi vida ndiaha”.

¹²Doco ley sàhana ma, màdi fe nduá xícān cucumi-nda. Còó, vāchi cachá: “Cuiisì nú ni quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá, dandu nīhī-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nù chihan cachí ley mà, vāchi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nù tutu ìi: “Tāvī chīhán nsidaa ana itácáá nù iin yutnū”, (cachí Dios). ¹⁴Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñā vātūni nīhītāhvī stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios xī Abraham. Ñàyùcāndùá, vichi cuiisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nīhītāhvī-ndà Espírītu Ìi nì quida-ya comprometer antes.

**Tucu iá ley sàhana, có-ndùdává
xí ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios
xī Abraham chicá antes**

¹⁵Vichi cuàhìn nacani xī-nsiá iin ejemplu tii, ñāni; cuàhìn nacani xī-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhivì yohó. Ináhā-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnu-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndòa, mà dáma, ni mà chíyòdo gà-ndà palabra nùá. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivì ùún nduá. ¹⁶(Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nù Abraham ñà-nīhītāhvī-né ñà-ndiaha ìi xí-yá, mii-né xī ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yà xī-né ducán), cóni cāchí-yà icúmí nsidaa gà inga descendencia xi-ne nīhītāhvī-né, na ian cuàhà-né

(cáhàn-yà sàhà-xì) nì cùf. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xì-né palabra mà, dandu mà cúf dàma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuìà después; còó, mà cúf ndòo uun ñà-ndúá nì cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸Vàchi nú sàhà ley mà nihitáhvi-ndà nì cùf, dandu mà cùndúá iin compromisu icúmí-yà quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ì nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹Pues (sàhámà ndácàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaa ini nèhivì índù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcàndùá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néà dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vàchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihitáhvi xì ñà-ndiaha ì nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tìxi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìn dava cuenta xi nèhivì nùù Dios.

²⁰Doco nú cachí-ndà nì sàcuìn dava Moisés, pues cuní cachàmà ndoó ùi ana (ndatnúhú), màdiá imindaa (ana cáhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còó, cuisì-ní imindaa mii-yá (nì cáhàn, te sàhámà mà cúf ndòo uan).

**Chuun quidá ley sànahama
nduú chindéandô sàà-ndà
cunindisa-nda Jesucristu**

²¹(Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sànahama mà nùù

compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¡Còó, mà cúf! Vàchi nì có-sàà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vátùni quida dúcán nì cúf, dandísá divi sàhájàn vátùni ndee vàha-nda nùù-yá. ²²Doco còó, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítñùhu uun xi-nda ñà-ndòò nsidaa-nda tìxi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ì nì cachi Dios antes.

²³Doco na táñaha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sànahama mà nduá nì sanchicùn-ndà, còó inga iñaha, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quivì datúi-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴Vàchi ley sànahama, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nìsa chindeandô ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vàha-nda nùù-yá. ²⁵Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nhicùn-ndà, ñàyùcàndùá có-xìñùhù ga cunindisa-nda ley sànahama na ian nduá ana ndiaá xì-ndà vichi.

²⁶Còó, vàchi sàhà-ñá xiníndísá-ndá Jesucristu, ñàyùcàndùá, nahi dèhe sahnú-yá sàndùú nsidaa-nda.

²⁷Vàchi, na ní cuhì-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dàma anima-ndà nduá, te nì nàcùnihu ini-ndà nahi mii-yá.

²⁸Sàhámà mà cúf cachi gà-ndà díin nduú nècuàchì raza Judea, te díin nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchùtñ saín nùù-né,

na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Ni màdi (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùu nècuàchì ñahà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchícùn-ndà Jesucristu. ²⁹Te nú nèhìvì xí Cristu nduu-nda, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta ñà-ndùú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vátùni ñihítáhvi stná-ndà ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios daa.

4 Vichi chicá claru cuàhìn cachi xì-nsiá ñà-ndúá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Ni cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahví xì ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-tê cunduu-tè. Doco tii vá-te, ²ñàyùcàndúá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuìa-te nì cachi yua-té. ³Pues divi ducán nìsa ìa stná xì ndohó na táñâha ga sàà-ndà cundaà vâha ini-ndà; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichì chicá sencillu xi ñuhívì yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-ndúá cachámà nìsa quida-nda. ⁴Doco na ní sàà meru tiempu vâha, dandu nì techuún Dios Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhívì yohó ñà-tùinuù-yá nùu dihi-yá. Te (na nìsa ìa-ya yohó) nìsa ìa stná-yà sujetu nùu ley sahnu-ma. ⁵Doco ñà-disáhà-xí nì quixi-ya nduú ñà-danàà-yá sàhà nsidaa nèhìvì ndoó stná sujetu nùu ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndúá, (sàhà-ñá-nì quida-ya ducán), vátùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamáni-yá. ⁶Te Yuamáni-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvì stná-yàndó

Espíritu xi Dèhemanì-yá ñà-coo Yà-ìl mà ini anima-ndà; te vichi cachí fuerte-yàmà “Yuamáni” (ini anima-ndà, cáhàn-yà cuenta xi-nda nùu Yua-nda Dios). ⁷Ñàyùcàndúá có-ndúú gá-ndà cuisì nahi peón xi-ya; còó. Dèhe ndisa-ya sàndùù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndà ñihítáhvi-ndà nùu-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-ndúá nì cachi gá Pablo, ndulócó-nè sàhà-ñá nì tùcù nècuàchì Galacia inga ichì

⁸Antes, na táñâha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñà-có-ndúú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùu-nsiá. ⁹Doco vichi, sà-ìnáhá-nsiá mii-yá, te ò chicá vâha ni cachí-ndà sà-ìnáhá-yá mii-nsiá. Ñàyùcàndúá, ìíndù chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tìxi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vàchi ley mà, còò ni-ìñâha ñihì-nsiá núá. ¹⁰Doco vichi cuàhà estilu chívâha-nsia; cuàhà quìvì chívâha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnù stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuìa nsidácáhnù-nsiá. ¹¹Ñàyùcàndúá, cuàhà gá nacánì inì sàhà-nsiá, màdi ndòo uun nsidaa ñà-ndúá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹²Yùhù sacúndáhvì` nùu-nsiá ñà-iin-ni ni nácúfíhnù inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vâchi (na ní sàl yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnáì.

Mii-nsia, còò ni-ìñâha ni quidá-nsiá xì yùhù. ¹³A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xì mii-yá. ¹⁴Te

mii-nsiá, cóni cáhîchî inî-nsia yùhù, mate cuáhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóó-nsiá yùhù. Còó; nì naquimanî-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵Pues vichi, ¿ndiá nduá nì cuu? Vâchi yáha ga nì sacudiî inî-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhî, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàha stná-nsiá yùhù nduchinù-nsiá nú ni cáquiàn nì cúí. ¹⁶Dòcò vichi, ¿a sánì nacuni ùhî-nsiá yùhù ñà-nì cachì xî-nsiá cuiisì ñà-ndùú ñà-ndáá?

¹⁷Nècuàchì sàni dândàhvî xî-nsiá, màni gá cáhàn-nè xî-nsiá, doco có-íá vâha, vâchi cuiisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸Pues vâtùni iá ñà-cáhàn màni-ndà xî nèhivî, cuiisì-ní iin chuun vâha ni cúnduá, dandu ñà-jaàn ndisa cudiî inî, mate có-íé` xî-nsiá jaàn. ¹⁹Vâchi cunaha-nsiá, nahi dèhî xínduu-nsia; doco vichi cuáhà gá dandohí mií sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmî ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnihnu vâha tu inî-nsia) nahi Cristu. Vâchi na ian ndohó dihi-nda na quesáá-ndà ñuhivî, ducán ndohó stnâi sàhà mii-nsiá. ²⁰A sácú vâha ni cóí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vâha stná ñà-màsà cáhàn ndee gué` xî-nsiá nì cúí. De plano, có-cundáà inî nansa ga quide xî-nsiá.

Ejemplu sàhà ùi nècuàchì ñahà sàhana nani Agar xî Sara

²¹Vichi cuàhìn cachì inga iin palabra xî mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xî ley sàhana. Cuní` ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí

mismo ley mà ndé ²²nacáníá nansa nì quida Abraham sàhana. Ùi dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhivî, cachá`, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchì mà, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vâchi ducání quidáchúitùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, còó; meru ñahàdihî-nè) nì sanduu nècuàchì mà, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³Te iá inga iñàha sàhà dèhe criada mà, vâchi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhivî, ducán nì quesàà-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, còó. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhivî, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachi Dios xî Abraham antes. ²⁴Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vâchi nahi ùi ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley nì nihî nèhivî ndè yucù Sinaí, te nèhivî nchícùn xî ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵Ladu Arabia iá yucù mà, te ley nì nihî nèhivî lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhà-ndá) có-ndòó nèhivî nchícùn xî ley mà libre vichi, vâchi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu iá libre vichi. ²⁶Doco ñuu ndohó Jerusalén iá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa iá`. ²⁷Vâchi dohó cachí tutu ìi:

Nècuàchì ñahà còó déhe-xi, ni cúdíî ini-nè mate ni-iin dèhe-ne còó. Te xíñuhu ndàhî vico stná-nè, te cudiî ini-nè mate táñàha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vâchi (cuáhà gá cundiatú-nè). Mate còó gá nècuàchì vehe-ne, vâtùni cudiî ini-nè (na ian) ndoó cuáhà dèhe-ne.

²⁸Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñàni, vèchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachì-yà, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhivì, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhivì nì quida Espíritu ìi. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu ìi, quini quidá stná-nè (xì-ndà). ³⁰Doco ÷índú gá ñà-càchì tutu ìi? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vèchi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre nihítáhvì”, ducán cachá. ³¹Ñàyùcàndúá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñàni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-lá libre.

**Iin-ni ni cúndóó-ndá libre
nùu ley sàhana**

5 Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcàndúá, iin-ni ni cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà túcù-nsiá cunchícùn-nsiá ley sàhana ma, vèchi sadiámà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

²Cunini vaha-nsia; yùhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni cácan-nsiá màcùtuu seña xi Dios ìcà-nsiá (nacula cachí ley sàhana). ³Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza

quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-ndúá cachí ley mà. ⁴Vèchi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùu-yá sàhà ley mà, dandu còd ni-ìñàha nduú gá Cristu nùu-nsiá. Vèchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu ìi xí-yá ndohó quida-nda, vèchi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vaha-nda nùu-yá. ⁶Vèchi nùu ndohó nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiáà nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ÷nansa nì nihì nèhivì nì dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-ndúú ñà-ndácuìsì? ⁸Pues (nàhà xicà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Còd. ⁹Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xi chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiáà, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰Doco yùhù càhvì xì Stoho-ndà Señor ñà-màsà cunchícùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xi dìnì-nsiá, icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cúndúú-né.

¹¹Ñàni, nú ni quésáhì cachì xi nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xì nì cui, ni mà cúdúchì stná ini-nè sàhà palabra cachí sàhà (nansa nì xihì Jesús nchìca) cruz.

¹²Nècuàchè dacá xi-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdi mii-nsiá).

¹³Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndùá nì cana Dios ndohó, ñáni. Doco màdi sàhájàn icúmí-ndá permisu quida ndevàha-nda; còò, mà cúí. Vàchi vichi ñà-ndùá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán nihì-ndà cunucuachi víi-nda nùù ñanìtnaha-nda. ¹⁴Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵Doco nú náà stnàhà-ndà na iin quisi dàná, dandu vihini sàà stná-ndà dandáñùhù stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu ìi ndohó, sadí-yà nùù ñà-có-íá vii cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶Yùhù cachí` xi-nsiá, iin-ni ni cándisâ-nda chindee Espíritu ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiáá xího nèhivì ñuhiví quida-ne. ¹⁷Vàchi Espíritu ìi, có-ndôo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te ni có-càndisâ stná-mà quida ñà-ndùá cuní Espíritu ìi, vachi có-xiñùhù tnàhá-yá xán, ñàyùcàndùá, ùhì iá quida-nda ñà-ndùá cuní-ndà quida-nda. ¹⁸Doco nú Espíritu ìi nduú ana dachítñunì ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sànahà ma nùù-ndà.

¹⁹Náhà xicà ìndù ìnàha nduá xího nèhivì ñuhiví quida-ne,

vachi xiní-ndà cáhàn-nè xì nèhivì cónì nándàhà xì-né. Quini quidá-né, doco có-cùcáhàn nùù-né. ²⁰Cahvi-né ñà-có-ndùú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nùù tètàtnà xì nùù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te náà stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne. Te yàchì xidà stná ini-nè. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuacán-né xì nècuàchè xínduu nèhivì xí mii-né. ²¹Tùha stná-nè cumbidia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xi-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xi-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nihìtáhvi-né sàà-nè cundoo-ne ñuhiví ìi xí Dios.

²²Doco díin ìnàha nduá quidá Espíritu ìi ini anima-ndà, vachi sàhà mii-yá vátùnì cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudìi ndiaha stná ini-ndà. Vátùnì cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yàndó. Te mà ùhì stná cáhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndà, te cunduu stná-ndà nèhivì vaha. Sàhà mii-yá mà ùhì quida ndisa-nda cumplir; ²³te mà cóó dana stná-ndà. Te vátùnì nihì stná-ndà cadì-ndà nùù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhiví) còò ni-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quidá-ndá ñà-vàha yohó. ²⁴Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì-yà

nchìca cruz, te sàháyucàndùá mà xího gá-ndá quida quini-nda, ni mà cúníhnú quíní gá stná ini-ndà. ²⁵Vàchi nú sàhà Espíritu ìi itiáácú-ndà vichi, dandu ni cuáha stná-ndà dacúndéhe-yándò ichì-yá.

²⁶Màsà cúcáhán-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cúmbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Ndiá ìcà-ndà chindee stnaha-nda

6 Ñánì, nú ni cándiáà sàhà iin-nsia nùu cualquier iin cuàchi, dandu vivíi-ni càhàn-nsià xì nècuàchì cónì quidá víi ma sàhà ñà-nìhì-né nacunihnu vii ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espíritu ìi xí Dios ni cúndúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchì mà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ²Te nú ia iin ñanìtnaha-nda có-cùndáà vaha inì-xi, dandu siempre ni nàcuàhandee ini-ndané, vachi ñà-chívàha vii-ndà ley xi Cristu nduámà. ³Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiáá-ndà, dandu cuisìá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vachi còó ni-iñàha ndiáá-ndà, nú ducán. ⁴Ñàyucàndùá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni iá ñà-ndùá quidà-ndà, á coó, te nú ducán, dandísá vátùni cudìi ini-ndà sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndà ñà-ndùá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵Vàchi iin iin-nda icúmí-ndá nacuahà-nda cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nda.

⁶Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ìi nùu ana chináhà xì-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchì mà xì ñà-ndùá icúmí-nè.

⁷Màsà cuáha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcùidiqui uun-nda mii-yá, vachi cachí dichu: “Ñà-ndùá nì chihi-nda, divi nìhì-ndà”. ⁸Vàchi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndùá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàhà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú ni quida-nda nacua cuní Espíritu ìi xí Dios, dandu sàhàmà nìhitàhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹Ñàyucàndùá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá viì, vachi nú iin-ni ni quida-nda ducán, te có-cùhúin ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùu ñanìtnaha-nda, dandu ni quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-ndùá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹Vichi míí tiaí letra nahnú yohó. ¹²(Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xi Dios ìcà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòò vaha-ne xì nèhivì nduá, vachi yúhí-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchìcùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xìhì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³Te cunaha-nsiá, ni có-chívàha vii stná mii-né ley sànahà ma, mate cudìi guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùu-nsiá, te ducán quee cuàhà tñuñuhu xí-né (cahan-né). ¹⁴Doco yùhù, cuisì tñuñuhu xí ana nì xìhì

nchìca cruz nduá cuní` quee, divi
 tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu.
 Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còd cá
 ni-iñàha íá ñuhiví yohó (ndiaá nùí),
 vèchi quidé cuenta na ian sàni
 xihì stnái nchìca cruz xì mii-yá,
 te có-ndùlócò guè sàhà ñà-íá
 ñuhiví yohó. ¹⁵Vèchi nú nèhivì
 xí Jesucristu nduu-nda, dandu
 màdì ñà-cutuu seña icà-ndà nduá
 ndiaá. Te nú còd stná seña mà, ni
 mà chíndéé stná mà-ndó, cuisì
 ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima

saa. ¹⁶Te nsidaa nèhivì nchícùn
 ndisa xi palabra yohó, ni sàà-nè
 cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios
 ni cúndéhe ndahví xì-né, vèchi
 quidá-yá cuenta na ian xínduu
 stná-nè nèhivì xí-yá Israel.

¹⁷Vichi màsà cuáhachuún uun ga
 ni-iin nèhivì yùhù, vèchi cuàhà gá
 (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá
 seña itándiaa ìqué (ndé nì dùcùn).

¹⁸Ni cúcúmí anima-nsià cuàhà
 gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, ñánì.
 Sà-íá.